

Литвин Оксана
викладач кафедри технологій та організації
туризму і готельно-ресторанної справи

Кирилюк Ірина
к.е.н., доцент кафедри технологій та організації туризму
і готельно-ресторанної справи
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Для підвищення туристичного попиту виникає необхідність диверсифікації туристичних продуктів та окремих туристичних послуг, які можуть максимально задовольняти потреби споживачів. Висока конкуренція на ринку туристичних послуг потребує вдосконалення роботи туристичних підприємств.

Туристичні підприємства є суб'єктами, що здійснюють туристичну діяльність, тобто – це самостійні суб'єкти господарювання, що створюють туристичний продукт задля задоволення суспільних і власних потреб, надають туристичні послуги (перевезення, тимчасового розміщення, харчування, екскурсійного та іншого обслуговування). Діяльність туристичних підприємств, які в установленому порядку, отримали дозвіл на здійснення туристичної діяльності, пов'язана з посередництвом при реалізації туристичного продукту й туристичних послуг.

Згідно із Законом України «Про туризм», до суб'єктів туристичної діяльності відносять [1]:

- туристичних операторів (туроператорів);
- туристичних агентів (турагентів);
- інших суб'єктів підприємницької діяльності, що надають послуги з тимчасового розміщення (проживання), харчування, екскурсійних, розважальних та інших туристичних послуг;
- гідів-перекладачів, екскурсоводів, спортивних інструкторів, провідників та інших фахівців туристичного супроводу – фізичних осіб, які проводять діяльність, пов'язану з туристичним супроводом, окрім осіб, які працюють на відповідних посадах підприємств, установ, організацій, яким належать чи які обслуговують об'єкти відвідування;
- фізичних осіб, які не є суб'єктами підприємницької діяльності та надають послуги з тимчасового розміщення (проживання), харчування тощо.

Досліджуючи діяльність туристичних підприємств, які безпосередньо впливають на їх управлінську діяльність та конкурентоспроможність на ринку туристичних послуг, слід зазначити, що їх основними функціями є:

- організаційна,
- посередницька (в залежності від класифікації туристичних підприємств);
- торговельно-банківська.

Завдяки ефективному управлінню, яке представляє особливу форму економічних відносин, що впливає на процеси, об'єкт чи систему, відповідно до поставлених цілей, реалізуються такі складові ефективного функціонування туристичних підприємств:

- достатня кількість клієнтів (туристів та екскурсантів);
- високі вимоги до якості туристичних послуг, тобто до якості обслуговування персоналом підприємства, якості транспортних перевезень, проживання, безпеки, та ін.

Управління туристичними підприємствами складається з трьох основних елементів:

- загального управління: розробка стандартів, нормативних вимог, управлінської політики та інших політик підприємств, організація діяльності підприємства, тактичне та стратегічне планування, забезпечення координації та контролю діяльності;

- управління структурою туристичного підприємства, визначення предмету діяльності та основних задач, встановлення партнерських зв'язків тощо;
- управління конкретними сферами управління, серед яких фінанси, маркетинг, інноваційний розвиток, управління персоналом та ін. [2, с. 14].

Ефективне управління підприємств індустрії гостинності впливає на якість наданих послуг та має бути пристосоване до нових соціально-економічних процесів і відповідати рівню та якості поставлених завдань.

До пріоритетних завдань управління туристичним підприємством потрібно віднести активацію людського фактору, що впливає на створення системи цінностей компанії. Важливим елементом являється внутрішня мотивація, як чинник приналежності працівника до кадрового потенціалу, що розкривається зацікавленістю у виконанні поставлених завдань та розширює горизонт розробки нових бізнес підходів та моделей управління. Спонування співробітників до ініціативи є важливим елементом заохочення працівників, розвитку організації та залучення інновацій в процес створення нового продукту [3, с. 208].

Отже, для успішної діяльності туристичних підприємств необхідно підвищувати якість надання послуг шляхом залучення працівників до процесу управління, що забезпечить задоволення їх власних потреб і суттєво вплине на якість обслуговування клієнтів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про туризм» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>.
2. Гринько Т.В. Удосконалення управління підприємствами туристичної сфери / Т.В. Гринько // Економіка, фінанси, право. – 2013. – №5. – С.13-15
3. Заря І.В. Концептуальні підходи до управління туристичним підприємством в сучасних умовах / І.В. Заря, Г. Дудич // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 4. Географія і сучасність. – 2015. – № 19 (33). – С. 203-209

Литвиненко Наталія

студент

Богач Лариса

к.е.н., ст. викладач

Національний університет біоресурсів і природокористування України

м. Київ, Україна

ОРЕНДНІ ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

Орендний механізм сільськогосподарського землекористування визнаний світовою практикою і є важливою складовою ринкової економіки. Йому належить домінуюча позиція у розвитку земельних відносин. Він являє собою достатньо гнучку систему виробництва, створює сприятливі умови для формування оптимальних розмірів землекористувань у аграрних підприємствах.

Питання оренди землі в Україні в період становлення ринку земель с.г. призначення та в умовах дії мораторію на їх продаж є надзвичайно важливим, оскільки оренда землі в умовах приватної власності є, певною мірою, альтернативною формою ринкового користування та володіння землями сільськогосподарського призначення, оскільки власник землі за певну плату надає право використовувати свій ресурс — іншими особами, що дозволяє оптимізувати розміри власного землекористування. Крім того оренда дає можливість матеріальної підтримки сільського населення за рахунок орендної плати, наповнювати бюджети місцевих селищних та сільських рад, шляхом передачі в оренду земель державної і комунальної власності та невитребуваних паїв.

На сучасному етапі функціонування ринкової економіки в Україні особливої актуальності набувають питання економічно-правового стану орендних земельних відносин.